

Viite: Oikeusministeriön lausuntopyyntö 13.5.2026 koskien Oikeuspalveluviraston ehdotusta viraston toimistorakenteen ja toimipaikkaverkoston uudistamiseksi

LOIMAAN KAUPUNGIN LAUSUNTO KOSKIEN OIKEUSPALVELUVIRASTON EHDOTUSTA VIRASTON TOIMISTORAKENTEEN JA TOIMIPAIKKAVERKOSTON UUDISTAMISEKSI

Oikeuspalveluvirastosta annettu laki muuttuu 1.1.2027 lukien siten, että talous- ja velkaneuvontapalvelut erotetaan oikeusaputoimistoista omiksi toimistoikseen. Voimassa olevan lain mukaan talous- ja velkaneuvontapalvelut annetaan oikeusaputoimistoista. Oikeuspalveluviraston ehdotus sisältää ehdotuksen talous- ja velkaneuvontatoimistojen määrästä, nimistä ja alueista, joista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Oikeuspalveluvirasto on lisäksi ehdottanut toimisto- ja toimipaikkaverkoston liittyviä muutoksia, jotka eivät ole riippuvaisia edellä mainitusta talous- ja velkaneuvontaa koskevasta muutoksesta. Näiden muutosten taustalla on virastolle osoitetut valtion tuottavuustavoitteet sekä valtionhallinnossa meneillään oleva valtion palvelu- ja toimitilaverkkouudistus 2030.

Loimaan kaupunki toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Loimaan kaupunki pyytää kiinnittämään huomiota siihen, että oikeuspalvelujen uudistuksessa turvataan palveluiden alueellinen saavutettavuus ja tosiasiallinen yhdenvertaisuus. Toimistorakenteen ja toimipaikkaverkoston merkittävä keskittäminen heikentää erityisesti pienempien kaupunkien ja niiden vaikutusalueiden asukkaiden mahdollisuuksia käyttää palveluja. Loimaan kaupunki pitää välttämättömänä, että uudistuksessa hyödynnetään muun muassa moniviranomaisyhteistyötä ja yhteisiä asiakaspalveluratkaisuja kuntien tiloissa palvelujen saavutettavuuden turvaamiseksi.

Loimaan kaupunki toimii seutukaupunkina ja Loimaan seutukunnan seudullisena asiointikeskuksena, jonka palveluja käyttävät laajasti myös lähikuntien asukkaat. Pitkät etäisyydet ja puutteelliset julkiset liikenneyhteydet lisäävät riskiä palvelujen saavutettavuuden heikkenemisestä.

Edunvalvontatoimistojen määrä, alueet ja nimet

Loimaan kaupunki katsoo, että ehdotus edunvalvontatoimistojen vähentämisestä on alueellisen saavutettavuuden kannalta ongelmallinen. Laajat toimialueet heikentävät paikallistuntemusta, viranomaisyhteistyötä sekä asiakkaiden mahdollisuuksia henkilökohtaiseen asiointiin. Edunvalvonnassa korostuu yksilöllinen palvelutarve, jolloin paikallisen läsnäolon merkitys on keskeinen. Loimaan kaupunki korostaa, että edunvalvontapalveluissa tulee turvata riittävä lähipalvelu toimipaikkojen ja säännöllisen asioinnin kautta, mukaan lukien mahdollisuus asiointiin kuntien tiloissa niillä alueilla, joilla varsinaista toimipaikkaa ei ole.

Talous- ja velkaneuvontatoimistojen määrä, alueet ja nimet

Loimaan kaupunki toteaa, että talous- ja velkaneuvontapalveluiden erottaminen omiksi toimistoikseen on rakenteellisesti perusteltavissa, mutta niiden merkittävä keskittäminen sisältää suuria riskejä palveluiden saavutettavuudelle. Kyseessä on kuitenkin erityinen matalan kynnyksen palvelu, jonka saavutettavuus on keskeistä taloudellisten ongelmien varhaisessa ehkäisyssä. Palvelujen etäännyttäminen saattaa johtaa palveluun hakeutumisen viivästymiseen ja ongelmien kasautumiseen. Loimaan kaupunki katsoo, että talous- ja velkaneuvonnan palveluiden tulee olla saatavilla lähellä asiakkaita säännöllisen asioinnin muodossa, mukaan lukien mahdollisuus asiointiin kuntien tiloissa.

Oikeusaputoimistojen määrä, alueet ja nimet

Oikeusaputoimistojen määrän merkittävä vähentäminen heikentää palvelujen saavutettavuutta erityisesti alueilla, joilla julkiset liikenneyhteydet ovat rajalliset. Oikeusavussa henkilökohtainen asiointi ja luottamuksellinen vuorovaikutus ovat keskeisiä palvelun vaikuttavuuden kannalta. Etäpalvelut kyllä täydentävät, mutta eivät korvaa fyysistä asiointia. Loimaan kaupunki katsoo, että oikeusapupalveluiden alueellinen kattavuus tulee varmistaa seutukeskuksissa, mukaan lukien asiointimahdollisuudet kuntien tiloissa.

Toimipaikkaverkosto ja Loimaan kaupungin palvelupiste

Loimaan kaupunki pitää toimipaikkaverkoston supistamista 158 toimipaikasta 38 toimipaikkaan erittäin merkittävänä heikennyksenä palveluiden saavutettavuudelle. Kaupunki kiinnittää huomiota siihen, että ehdotuksen mukaan toimipaikkojen lisäksi toimistot voisivat ottaa asiakkaita vastaan myös

muualla, esimerkiksi kuntien tiloissa. Loimaan kaupunki pitää tätä mahdollisuutta erittäin tärkeänä ja korostaa sen systemaattista hyödyntämistä osana lopullista palveluverkkoratkaisua. Loimaan kaupungin näkemyksen mukaan kuntien tiloissa tapahtuva asiointi on perusteltua erityisesti, koska sillä turvataan palveluiden tosiasiallinen saavutettavuus alueilla, joilta varsinainen toimipaikka puuttuu. Se mahdollistaa matalan kynnyksen asioinnin erityisesti haavoittuvassa asemassa oleville asiakkaille. Sillä tuetaan viranomaisten välistä yhteistyötä ja palveluprosessien sujuvuutta sekä se on kustannustehokas tapa hyödyntää olemassa olevaa julkista infrastruktuuria.

Loimaan kaupunki esittää, että toimipaikkaverkoston supistamista tarkastellaan vielä uudelleen saavutettavuusvaikutusten näkökulmasta ja yhteispalveluratkaisuja sekä olemassa olevia kuntien tiloja hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti. Oikeuspalveluviraston palveluille turvataan säännöllinen ja pysyvä asiointimahdollisuus Loimaalla palvelupisteen kautta. Loimaan kaupunki on valmis tarjoamaan edellä mainittua varten tarkoituksenmukaiset tilat ja yhteistyörakenteet. Ratkaisulla edistetään palveluiden saavutettavuutta, alueellista yhdenvertaisuutta sekä valtion palveluverkkouudistuksen tavoitteita.

Loimaalla, 4.6.2026

Jari Rantala

Kaupunginjohtaja

Loimaan kaupunki

Paavo Laaksonen

Kehittämisjohtaja

Loimaan kaupunki